

UDENRIGSMINISTERIET

EKN, sagsnr.: 2020-12961
Den 26. oktober 2020

Uformel videokonference for EU's europaministre den 10. november 2020

SAMLENOTAT

1. MFF - status	2
2. Forberedelse af Det Europæiske Råd den 10.-11. december 2020 (udkast til kommenteret dagsorden) ...	6
3. Den landespecifikke retsstatsdialog	8
4. Udvidelse og stabiliserings- og associeringsprocessen (Albanien og Nordmakedonien).....	10
5. Forhandlingerne mellem EU og Storbritannien.....	13
6. Lovgivningsmæssig programmering.....	16
7. Det Europæiske Semester 2021 - Roadmap.....	19

1. MFF - status

KOM-dokument foreligger ikke

Revideret udgave af samlenotat. Opdateringer i forhold til samlenotat af 1. oktober 2020 er markeret med streg i margin.

1. Resumé

Det Europæiske Råd nåede den 21. juli 2020 til enighed om EU's flerårige finansielle ramme for 2021-2027 og et genopretningsinstrument. I medfør af Traktaten om den Europæiske Unions Funktionsmåde skal Europa-Parlamentet give sin godkendelse med et flertal af sine medlemmer af den flerårige finansielle ramme, inden denne vedtages med enstemmighed af Rådet.

Dagsordenspunktet forventes at omfatte en status fra formandskabet for de igangværende drøftelser med Europa-Parlamentet om EU's flerårige finansielle ramme. Der forventes ingen større substansdrøftelse, idet landenes holdninger må forventes at svare til det aftalte i Det Europæiske Råds konklusioner af 21. juli 2020.

Regeringen finder det helt centralt, at Det Europæiske Råds konklusioner om MFF'en afspejles i formandskabets forhandlinger med Europa-Parlamentet.

2. Baggrund

Det Europæiske Råd nåede den 21. juli 2020 til enighed om en aftale vedr. EU's flerårige finansielle ramme for 2021-2027 og et genopretningsinstrument.

Den finansielle ramme fastlægges i en forordning, som vedtages af Rådet med enstemmighed, når Europa-Parlamentet har givet sin godkendelse med et flertal af sine medlemmer.

Det fremgår af artikel 311 i Traktaten om den Europæiske Unions Funktionsmåde, at Rådet efter høring af Europa-Parlamentet med enstemmighed fastlægger bestemmelser vedrørende ordningen for Unionens egne indtægter.

Genopretningsinstrumentet er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 122, hvorefter Rådet træffer beslutning med kvalificeret flertal.

Det forventes, at formandskabet med dagsordenspunktet vil give en status for de pågående drøftelser med Europa-Parlamentet og redegøre for forventningerne til videre proces.

3. Formål og indhold

Det Europæiske Råd nåede den 21. juli 2020 til enighed om EU's flerårige finansielle ramme 2021-2027, som nu skal behandles i Europa-Parlamentet.

Hovedpunkter i aftalen om den ordinære MFF

Aftalen indebærer et udgiftsniveau inden for MFF's forpligtigelsesloft på 1.074 mia. euro i alt for 2021-2027. Kommissionens oprindelige MFF-forslag fra maj 2018 var på 1.135 mia. euro, mens Kommissionens forslag af 27. maj indeholdt et udgiftsniveau på 1.100 mia. euro.

Der blev samtidig opnået enighed om rabatter til Tyskland, Nederlandene, Sverige, Østrig og Danmark for hele budgetperioden. I Kommissionens forslag var rabatterne foreslået udfaset over perioden. Den danske rabat blev fastsat til 2,7 mia. kr. årligt. Den nuværende danske rabat er på ca. 1 mia. kr. årligt.

Andelen af budgettet, der går til de moderne politikker, stiger fra ca. 24 pct. i indeværende MFF til ca. 46 pct. af MFF'en og genopretningsmidlerne. Landbrug og samhørighed skønnes at falde fra henholdsvis 37 og 33 pct. i dag til 23 og 26 pct. i 2021-2027.

Klimaet får en mere fremtrædende stilling i budgettet. Den såkaldte klima-mainstreaming øges fra de oprindeligt foreslåede 25 pct. af budgettet til 30 pct. og omfatter både MFF'en og genopretningsmidlerne. Klima-mainstreamingen udgør i den nuværende MFF 20 pct. Det svarer til en samlet stigning på 212 mia. euro. Udgifterne i såvel MFF'en som genopretningsmidlerne skal være konsistente med Parisaftalen og "do-no-harm"-princippet. Der indføres endvidere en metode for overvågning af klimaudgifterne og performance. Kommissionen skal årligt rapportere om brugen af midler til klimarelaterede opgaver.

Aftalen indeholder en ny egen indtægt vedrørende ikke-genanvendt plastik. Kommissionen skal i første halvdel af 2021 fremsætte forslag om nye egne indtægter vedrørende en CO₂-toldmekanisme og en digital afgift. Kommissionen opfordres endvidere til at fremsætte et revideret forslag vedrørende en ny egen indtægt baseret på kvotehandel (ETS) og muligvis udvide indtægten til at omfatte luftfart og skibsfart. Det foreslås, at indtægterne fra eventuelle nye egne indtægter skal gå til tidligere afdrag på genopretningsinstrumentet.

Aftalen indeholder endvidere en direkte kobling mellem EU-budgettet og retsstatsprincippet. Mekanismen skal kunne aktiveres ved kvalificeret flertal. Dette vil senere skulle konkretiseres i et lovforslag.

Forskningsmidlerne uddeles fortsat med excellence-princippet som hovedkriterium.

Endelig fastholdes bevillingen til Grønlandsinstrumentet på niveauet i Kommissionens forslag.

Hovedpunkter i aftalen om Genopretningsinstrument

Der afsættes samlet 750 mia. euro i genopretningsmidler. Tilskuddelen reduceres fra 500 mia. euro i Kommissionens forslag til 390 mia. euro. Lånedelen øges fra 250 mia. euro til 360 mia. euro. Fordelingen mellem tilskud og lån ændres dermed fra 2/3 i tilskud og 1/3 i lån til 52 pct. i tilskud og 48 pct. i lån. Tidsperioden for at kunne forpligte midler fra fonden reduceres fra 4 år i Kommissionens forslag til 3 år.

Udbetalingen af midlerne kobles med krav om reformer og skal herudover bidrage til at fremme den grønne omstilling og digitaliseringen. Rådets rolle i vurderingen af landenes genopretningsplaner styrkes, ligesom der indføres mulighed for at bede om en drøftelse på Det Europæiske Råd, hvis et eller flere lande finder, at der er alvorlige afgivelser fra målsætningerne i en genopretningsplan.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet vedtog den 23. juli 2020 en resolution vedrørende Det Europæiske Råds konklusioner om den flerårige finansielle ramme for 2021-2027 og et genopretningsinstrument, som fastlægger Europa-Parlamentets holdning med henblik på en aftale. Heri tilkendegives det, at MFF-aftalen samlet set ikke accepteres som den ser ud.

Der gives udtryk for, at tilbagebetalingen af lånene bag EU's genopretningsinstrument skal ske gennem introduktionen af nye egne indtægter i første halvdel af den kommende MFF-periode. Dertil gentages modstand mod videreførelsen af rabatter.

Det aftalte udgiftsniveau beklages i resolutionen, idet man ønsker at øge bevillingerne til en række udgiftsprogrammer.

Fsva. retsstatsmekanismen genbekræftes Europa-Parlamentets krav om at færdiggøre arbejdet med en mekanisme til beskyttelse af EU budgettet i tilfælde af systematiske trusler mod Unionens værdier.

Der gives endvidere udtryk for krav om en midtvejsevaluering af MFF'en, som skal træde i kraft senest ved udgangen af 2024.

Endelig gives udtryk for ønske om, at forhandlingerne afsluttes senest ved udgangen af oktober 2020.

5. Nærhedsprincippet

Eftersom der er tale om en drøftelse i relation til EU's flerårige finansielle ramme, kan det kun behandles på EU-niveau. Nærhedsprincippet vurderes derfor overholdt.

6. Gældende dansk ret

Drøftelsen om EU's flerårige finansielle ramme har ikke direkte konsekvenser for dansk ret. En udmøntning af den flerårige finansielle ramme i form af EU's årlige budgetter vil resultere i et dansk bidrag til EU's budget, som skal opføres på de årlige finanslove.

Folketinget skal meddele sit samtykke til Danmarks godkendelse af Rådets afgørelse om ordningen for EU's egne indtægter.

7. Konsekvenser

Finansministeriet skønner på baggrund af foreløbige beregninger, at Det Europæiske Råds aftale vil medføre en stigning i det gennemsnitlige danske EU-bidrag på 4,5 mia. kr. årligt 2021-2027 ift. perioden 2014-2020 under en række forudsætninger og antagelser.

8. Høring

Ikke relevant.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at landenes holdninger vil svare til det aftalte i Det Europæiske Råds konklusioner om MFF'en af 21. juli 2020. Da dagsordenspunktet forventes at omfatte en status

fra formandskabet for de igangværende drøftelser med Europa-Parlamentet om MFF'en, forventes landene at kunne tage denne status til efterretning.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen finder det helt centralt, at Det Europæiske Råds konklusioner om MFF'en afspejles i formandskabets forhandlinger med Europa-Parlamentet.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Den uformelle videokonference den 10. november 2020 har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Forhandlingerne om EU's flerårige finansielle ramme blev forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering den 9. maj 2018, den 20. juni 2018, den 14. september 2018, den 12. oktober 2018, den 2. november 2018, den 7. december 2018, den 3. januar 2019 (skriftlig), den 8. februar 2019, den 15. marts 2019, den 3. april 2019, den 15. maj 2019 (skriftlig), den 6. juni 2019 (skriftlig), den 10. juli 2019 (skriftlig), den 13. september 2019, den 15. november 2019, den 6. december 2019, den 24. januar 2020, den 21. februar 2020, den 18. september 2020 og den 9. oktober 2020.

Forhandlingerne om EU's flerårige finansielle ramme blev forelagt Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg den 31. januar 2020 og den 16. juni 2020.

2. Forberedelse af Det Europæiske Råd den 10.-11. december 2020 (udkast til kommenteret dagsorden)

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

På den uformelle videokonference for EU's europaministre den 10. november 2020 forventes udkastet til kommenteret dagsorden for mødet i Det Europæiske Råd den 10. - 11. december 2020 at blive præsenteret og drøftet. Udkastet foreligger endnu ikke, og dagsordenen for mødet i Det Europæiske Råd er fortsat under overvejelse. Der forventes på nuværende tidspunkt drøftelser af EU's klimareduktionsmål for 2030, EU's handelsrelationer og eksterne relationer, herunder det sydlige naboskab og Tyrkiet.

2. Baggrund

Der afholdes møde i Det Europæiske Råd den 10. – 11. december 2020. I henhold til forretningsordenen for Det Europæiske Råd (artikel 3) forbereder Rådet (almindelige anliggender) møderne i Det Europæiske Råd.

3. Formål og indhold

På den uformelle videokonference for EU's europaministre den 10. november 2020 forventes udkastet til kommenteret dagsorden for mødet i Det Europæiske Råd den 10. - 11. december 2020 at blive præsenteret og drøftet. Udkastet foreligger endnu ikke, og dagsordenen er fortsat under overvejelse. På nuværende tidspunkt forventes drøftelser af EU's klimareduktionsmål for 2030, EU's handelsrelationer og eksterne relationer, herunder det sydlige naboskab og Tyrkiet.

Klima blev senest drøftet på Det Europæiske Råd i oktober 2020 med fokus på Kommissionens plan for et opdateret EU 2030-klimamål. Det Europæiske Råd konkluderede, at man ville vende tilbage til emnet ved det kommende topmøde i december med henblik på, at opnå enighed om EU's 2030-klimamål og om et opdateret nationalt bidrag til UNFCCC inden udgangen af 2020.

Under eksterne relationer forventes Det Europæiske Råd at drøfte det sydlige naboskab i lyset af 25-året for Barcelona-processen. Dernæst vil Det Europæiske Råd drøfte Tyrkiet i opfølgning på konklusionerne fra det ekstraordinære møde i Det Europæiske Råd den 1. - 2. oktober.

Det Europæiske Råd forventes derudover at drøfte EU's eksterne handelsrelationer.

Det må forventes, at dagsordenen kan blive justeret frem mod mødet.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Udkastet til den kommenterede dagsorden for Det Europæiske Råd den 10. - 11. december 2020 ventes ikke i sig selv at indebære statsfinansielle konsekvenser eller konsekvenser for EU's budget, for samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet. Det er dog muligt, at Det Europæiske Råd vil blive fulgt op af konkrete retsakter, målsætninger, konklusioner eller andet, der vil kunne få sådanne konsekvenser. Konsekvenserne af disse vil først kunne vurderes, når der foreligger konkrete forslag.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Idet der endnu ikke foreligger et udkast til kommenteret dagsorden, kendes andre landes holdninger ikke på nuværende tidspunkt.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen ventes at tage formandskabets præsentation af udkastet til kommenteret dagsorden til efterretning.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

3. Den landespecifikke retsstatsdialog

KOM (2020) 0580

Nyt notat.

1. Resumé

På den uformelle videokonference for EU's europaministre den 10. november forventes en præsentation ved Kommissionen af de første fem landekapitler i Kommissionens retsstatsrapport. Præsentationen forventes efterfulgt af landespecifikke drøftelser af de fem første landekapitler i alfabetisk rækkefølge – Belgien, Bulgarien, Tjekkiet, Danmark og Estland. Fra dansk side støtter man Kommissionens indsats for at øge monitorering af retsstatsforholdene i medlemsstaterne. Danmark bakker ligeledes op om det tyske formandskabs initiativ om en retsstatsdialog bestående af henholdsvis en horisontal og en landespecifik drøftelse.

2. Baggrund

Kommissionen har offentliggjort sin første årlige retsstatsrapport. Rapporten redegør for retsstatsforholdene på tværs af EU samt i de enkelte medlemsstater. Formålet med rapporten er at monitorere efterlevelsen af retsstatsprincippet på tværs af EU's medlemsstater for derved bedre at kunne identificere problematiske tendenser og forebygge, at de udvikler sig til deciderede problemer.

Som led i den indsats har det tyske formandskab lagt op til en styrket årlig retsstatsdialog, der skal supplere Kommissionens rapport. Initiativet består af 1) en årlig horisontal drøftelse af retsstatssituationen på tværs af EU og 2) landespecifikke drøftelser med afsæt i de landespecifikke kapitler i rapporten. Det tyske formandskab har lagt op til at behandle tre til fem lande pr. formandskab. Derved vil samtlige medlemslande "komme under luppen" i løbet af de kommende år.

3. Formål og indhold

På den uformelle videokonference for EU's europaministre den 10. november 2020 forventes en præsentation af de fem første landekapitler efterfulgt af en landespecifik drøftelse med afsæt i de enkelte landes kapitler.

Landekapitlerne drøftes i protokollær rækkefølge (alfabetisk rækkefølge), hvorfor de første lande er Belgien, Bulgarien, Tjekkiet, Danmark og Estland. Estland har overtaget Tysklands plads i den protokollære rækkefølge, således at Tyskland ikke behandles under sit eget formandskab.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke i sig selv at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet, erhvervslivet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

En række medlemsstater, herunder Danmark, har løbende udtrykt støtte til Kommissionens øgede monitorering af retsstatsforholdene på tværs af EU. Ligeledes er der løbende udtrykt støtte til det tyske initiativ, der anses som et vigtigt element i arbejdet for at styrke EU's kapacitet til at adressere retsstatsproblemer.

Enkelte lande har modsat udtrykt skepsis over for Kommissionens øgede monitorering og over for, at det tyske formandskabs initiativ til en retsstatsdialog tager udgangspunkt i Kommissionens retsstatsrapport.

Der forventes samlet set bred opbakning til den landespecifikke drøftelse.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen finder det afgørende, at alle medlemsstater lever op til EU's grundlæggende værdier, herunder demokrati og retsstatsprincippet. Efterlevelse af retsstatsprincippet er afgørende for både legitimiteten og effektiviteten af samarbejdet mellem EU's medlemsstater, inkl. det indre marked.

Regeringen har derfor taget positivt imod det tyske initiativ, der anses som et vigtigt element i arbejdet for at styrke EU's kapacitet til løbende at identificere og adressere retsstatsproblemer. Danmark har derfor nikket til det tyske formandskabs initiativ om at drøfte landekapitlerne i alfabetisk rækkefølge, hvilket betyder, at det danske landekapitel vil være i fokus som ét af de første på den uformelle videokonference for EU's europaministre den 10. november.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen er ikke tidligere forelagt Folketingets Europaudvalg.

4. Udvidelse og stabiliserings- og associeringsprocessen (Albanien og Nordmakedonien)

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

På den uformelle videokonference for EU's europaministre den 10. november forventes EU's udvidelse behandlet. Rådet vil skulle tage stilling til Kommissionens udkast til EU's generelle holdninger (forhandlingsrammer) vedrørende tiltrædelsesforhandlingerne med hhv. Albanien og Nordmakedonien. Forhandlingsrammerne skal vedtages ved enstemmighed forud for afholdelsen af de regeringskonferencer, som markerer den formelle begyndelse på optagelsesforhandlingerne med kandidatlandene Albanien og Nordmakedonien. Derudover vil Rådet skulle tage stilling til Kommissionens udkast til EU's interne procedurer for optagelsesforhandlingerne med de to lande.

2. Baggrund

På mødet i Rådet (almindelige anliggender) den 24. marts 2020 blev der opnået enighed om indledning af optagelsesforhandlinger med Albanien og Nordmakedonien. Rådskonklusionerne udtrykte i den forbindelse opbakning til Kommissionens meddelelse om en ny metode for udvidelsesforhandlinger med det vestlige Balkan. Rådskonklusionerne beskrev endvidere en række krav, som de to kandidatlande hver især skal leve op til, inden optagelsesforhandlingerne kan påbegyndes. Det gælder ikke mindst ift. Albanien.

Optagelsesforhandlingerne vil blive igangsat på to adskilte regeringskonferencer med deltagelse af samtlige medlemsstater på den ene side og hvert af de to kandidatlande på den anden. Der vil først blive indkaldt til regeringskonferencer, når det vurderes, at de to kandidatlande har leveret på kravene beskrevet i rådskonklusionerne af den 24. marts 2020. Det indebærer, at der ikke nødvendigvis vil være nogen samtidighed i, hvornår de to regeringskonferencer vil finde sted.

Før de første regeringskonferencer, der markerer den formelle start på optagelsesforhandlingerne, kan afholdes, skal Rådet nå til enighed om de forhandlingsrammer, der skal strukturere optagelsesforhandlingerne.

3. Formål og indhold

Kommissionens udkast til forhandlingsrammer er den praktiske udmøntning af Rådets beslutning af 24. marts 2020 om at indlede optagelsesforhandlinger med Albanien og Nordmakedonien samt af Kommissionens nye metode for udvidelsen, som blev præsenteret den 5. februar 2020 og endosseret af Rådet den 24. marts 2020.

I begge udkast til forhandlingsrammer fremgår det, at tiltrædelsesforhandlingerne vil bygge på artikel 49 i traktaten om Den Europæiske Union (TEU), og at alle relevante konklusioner fra Rådet vil blive taget i betragtning, herunder ikke mindst konklusionerne fra marts 2020, som endosserer den reviderede udvidelsesmetode.

Forhandlingsrammerne for de to kandidatlande er udarbejdet med udgangspunkt i den nye metode for udvidelsen. Udkastene til forhandlingsrammer beskriver, hvordan den nye metode i praksis vil blive implementeret i optagelsesforhandlingerne, så forhandlingsprocessen kan blive mere troværdig, mere forudsigelig, mere dynamisk og være genstand for stærkere politisk styring. Det understreges, at processen er reversibel, dvs. at den kan skrues tilbage, hvis udviklingen tilsiger det.

Forhandlingerne vil bygge på de to kandidatlandes egne resultater, og landenes fremskridt med opfyldelsen af medlemskabskravene vil være bestemmende for, hvor hurtigt optagelsesprocessen vil gå. Forhandlingerne indledes ud fra den forudsætning, at de to kandidatlande respekterer og forpligter sig til at fremme de værdier, som EU bygger på, og som fremgår af artikel 2 i TEU, dvs. respekt for den menneskelige værdighed, frihed, demokrati, ligestilling, retsstaten og respekt for menneskerettighederne, herunder rettigheder for personer, der tilhører mindretal.

Det bemærkes, at de to udkast til forhandlingsrammer i vidt omfang er enslydende, da dokumenterne beskriver de processer, der skal gælde for forhandlingerne. Disse processer er grundlæggende de samme for begge lande. Rådet har dog i kraft af sine konklusioner af 24. marts 2020 opstillet en række særskilte krav til Albanien. Disse krav er afspejlet i udkastet til forhandlingsramme for Albanien. Hertil kommer en række krav som Albanien skal have opfyldt forud for, at de formelle optagelsesforhandlinger kan finde sted. De fremgår ikke af udkastet til en forhandlingsramme, men er opstillet i rådskonklusionerne af 24. marts 2020.

Endelig vil Rådet skulle tage stilling til Kommissionens udkast til EU's interne procedurer for optagelsesforhandlingerne med de to lande. Der er tale om standardbeskrivelser af, hvorledes optagelsesforhandlingerne i praksis skal forløbe.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Idet alle lande støttede op om rådskonklusionerne af 24. marts 2020, hvor Kommissionens nye metode for udvidelsen blev endosseret, forventes der som udgangspunkt at være generel

opbakning til forhandlingsrammerne. Der forventes dog forud for den uformelle videokonference den 10. november at pågå forhandlinger om den endelige formulering af forhandlingsrammerne.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter som udgangspunkt op om de fremlagte udkast til forhandlingsrammer og vil i den forbindelse især arbejde for at der ikke afholdes regeringskonferencer med de to lande, før de har opfyldt de betingelser, der er beskrevet i rådskonklusionerne af 24. marts 2020. Desuden at forhandlingsrammerne er i overensstemmelse med de principper, der blev knæsat i Kommissionens nye metode for udvidelsen. Det gælder ikke mindst ift. følgende elementer: Udvidelsesprocessen skal være baseret på en strengt meritbaseret tilgang, det skal være muligt at skrue processen tilbage, hvis udviklingen tilsiger det (reversibilitet) og der skal større fokus på den reelle implementering og håndhævelse af reformer, særligt inden for de væsentlige områder, der vedrører demokratiske institutioner og retsstatsprincipper.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Kommissionens meddelelse om en revideret metode for udvidelsen blev forelagt for Folketingets Europaudvalg på mødet den 21. februar 2020 til orientering. Spørgsmålet om indledning af optagelsesforhandlinger med Albanien og Nordmakedonien blev senest forelagt for Folketingets Europaudvalg den 23. marts 2020 til orientering (skriftlig procedure). Folketingets Europaudvalg modtog den 23. september 2020 et grund- og nærhedsnotat om udkastet til EU's generelle holdning (forhandlingsramme) vedrørende tiltrædelsesforhandlingerne med hhv. Albanien og Nordmakedonien.

5. Forhandlingerne mellem EU og Storbritannien

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

På den uformelle videokonference forventes en status for forhandlingerne, der nu er gået ind i det afgørende slutspil. Fra dansk side støtter man EU's forhandlingstilgang mhp. at sikre en ambitiøs aftale med balance mellem rettigheder og forpligtelser. De centrale udestående forhandlingsspørgsmål vedrører fortsat fair konkurrencevilkår og fiskeri.

2. Baggrund

Forhandlingerne om det fremtidige forhold mellem EU og Storbritannien blev igangsat i starten af marts 2020 efter vedtagelsen af EU's forhandlingsmandat og fremlæggelsen af Storbritanniens regeringstilgang. I juni 2020 blev der på et topmøde mellem EU og Storbritannien gjort status for forhandlingerne, og det stod klart, at Storbritannien på trods af begrænsede fremskridt i forhandlingerne ikke ønskede at gøre brug af muligheden for en forlængelse af overgangsperioden.

Der er efter et intensiveret forhandlingsforløb over sommeren og i det tidlige efterår relativ god fremdrift i forhandlingerne på en række områder, herunder i de centrale spor om gensidig markedsadgang for varer og tjenesteydelser. Men der er fortsat stor afstand mellem parterne på andre centrale spørgsmål, specielt ift. fair konkurrencevilkår, navnlig statsstøtte, og fiskeri, men også andre emner som håndhævelse, EU-domstolens rolle og aftalens arkitektur er vanskelige, og Storbritannien ser fortsat ikke behov for aftale om udenrigs- og sikkerhedspolitisk partnerskab. EU fastholder en samlet tilgang til forhandlingerne, så man opretholder det høje ambitionsniveau for det fremtidige forhold og sikrer en parallelitet og balance mellem de forskellige forhandlingsspor – herunder mellem markedsadgang og fair konkurrencevilkår og mellem en fiskeriaftale og handelsforholdet.

På Det Europæiske Råd den 15.- 16. oktober 2020 var der fuld opbakning til chefforhandler Michel Barnier og EU's forhandlingstilgang, herunder behovet for substantiel bevægelse fra britisk side på centrale forhandlingsområder som fair konkurrenceforhold og fiskeri. Forhandlingerne ventes at fortsætte i et intensivt forløb ind i november måned mhp. at opnå en aftale, der kan træde i kraft, når overgangsordningen udløber med udgangen af året. Forhandlingerne vil dog kunne trække yderligere ud eller ende i et klippekantsscenario uden aftale.

3. Formål og indhold

På den uformelle videokonference forventes en drøftelse af forhandlingssituationen i den afgørende fase og perspektivet for en snarlig aftale. Drøftelsens indhold og karakter vil i høj grad at afhænge af det videre forløb i forhandlingerne frem mod den uformelle videokonference, herunder om der er britisk bevægelse på de centrale spørgsmål og mulige forhandlingsgennembrud på disse områder.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres, men vil i henhold til TEUF artikel 217 og artikel 218 stk. 6 skulle godkende en associeringsaftale mellem EU og Storbritannien.

Europaparlamentet har vedtaget en resolution om det fremtidige forhold mellem EU og Storbritannien den 12. februar 2020 og én yderligere på plenarsamlingen den 18. juni 2020.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant for nuværende, da medlemslandene har autoriseret Kommissionen til at forhandle på EU's vegne.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Storbritanniens udtræden af EU vil få negative samfundsøkonomiske og erhvervsøkonomiske konsekvenser for Danmark, afledt af et mindre tæt handelssamkvem med Storbritannien. Indgåelse af en ambitiøs og vidtgående frihandelsaftale mellem EU og Storbritannien vil kunne bidrage til at afbøde nogle af disse konsekvenser. Ligeledes vil det have negative økonomiske konsekvenser for dansk fiskeri, hvis Brexit reducerer adgangen til britiske farvande for danske fiskere. I perioden 2016-2018 landede danske fiskere fangster fra britiske farvande svarende til en værdi af ca. 1 mia. kr.

Brexit kan medføre statsfinansielle konsekvenser, hvilket dog vil afhænge af, hvordan en evt. aftale med Storbritannien om det fremtidige forhold ser ud.

8. Høring

Kommissionens forslag til EU's forhandlingsmandat blev sendt i høring den 6. februar 2020, og høringsvarerne blev efterfølgende inkluderet i et revideret grund- og nærhedsnotat om forslaget til forhandlingsmandat, der blev oversendt til Europaudvalget den 19. februar 2020.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes at være fortsat bred opbakning til EU's overordnede forhandlingstilgang og chefforhandler Barnier med vægt på behovet for parallelle fremskridt på tværs af de forskellige forhandlingsspor og en fair balance mellem rettigheder og pligter i en aftale med Storbritannien om det fremtidige forhold.

10. Regeringens generelle holdning

Fra dansk side ønskes det tættest mulige fremtidige forhold mellem EU og Storbritannien baseret på balance mellem rettigheder og pligter, så der sikres fair konkurrencevilkår på det indre marked med opretholdelse af høje standarder. Hertil kommer fortsat adgang til fiskeri i britisk farvand og udenrigs- og sikkerhedspolitisk partnerskab med Storbritannien.

Fra dansk side støtter man EU's overordnede forhandlingstilgang, herunder en fastholdelse af paralleliteten mellem de forskellige forhandlingsspor. Det er centralt for at sikre en ambitiøs og bæredygtig aftale med balance mellem rettigheder og forpligtelser, ikke mindst hvad angår

niveauet af markedsadgang og forpligtelser på fair konkurrence og opretholdelse af høje standarder såvel som fortsat adgang til fiskeri i britisk farvand.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forhandlingerne mellem EU og Storbritannien om det fremtidige forhold blev senest forelagt Europaudvalget den 9. oktober i forbindelse med forelæggelsen af rådsmødet (almindelige anliggender) den 13. oktober og mødet i Det Europæiske Råd den 15. – 16. oktober 2020.

Den overordnede danske tilgang til forhandlingerne blev forelagt Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg den 6. februar 2020.

Udtrædelsesaftalen og de fremadrettede perspektiver har løbende været forelagt Folketingets Europaudvalg, senest den 15. oktober 2019 i forbindelse med forelæggelsen af Rådsmødet (almindelige anliggender) – artikel 50. Der blev forelagt forhandlingsoplæg vedr. Udtrædelsesaftalen og de fremadrettede perspektiver den 21. april 2017.

6. Lovgivningsmæssig programmering

KOM (2020) 0690

Nyt notat.

1. Resumé

Europa-Kommissionen offentliggjorde den 19. oktober 2020 sit arbejdsprogram for 2021. På den uformelle videokonference for EU's europaministre ventes Kommissionen at præsentere sit arbejdsprogram med henblik på en kort udveksling af synspunkter.

2. Baggrund

Europa-Kommissionen offentliggjorde den 19. oktober sit arbejdsprogram for 2021. Kommissionen ønsker med sit nye arbejdsprogram at markere et skifte fra strategi til gennemførelse på tværs af områder med vægt på nye lovgivningsinitiativer og revisioner af eksisterende lovgivning. De udstukne initiativer er fordelt på i alt 44 nye politiske målsætninger, som hviler på de seks overordnede ambitioner i kommissionsformand Ursula von der Leyen politiske retningslinjer. Det drejer sig om:

1. "En europæisk grøn pagt" indeholdende en såkaldt "fit for 55-pakke", en pakke om cirkulær økonomi samt biodiversitet, bæredygtig og intelligent mobilitet.
2. "Et Europa klar til den digitale tidsalder" omhandlende Europas digitale årti, en datapakke, digital afgift, et pålideligt og sikkert europæisk e-ID, platformarbejdere, europæisk industristrategi, civil-, forsvars- og rumindustrier samt designkrav og forbrugerrettigheder til elektronik.
3. "En økonomi, der tjener alle" indeholdende uddybning af kapitalmarkedsunionen, bæredygtig virksomhedsforvaltning, EU-standard for grønne obligationer, en antihvidvask-pakke, en pakke om retfærdig økonomi, det generelle toldpræferencearrangement, et instrument, der skal hindre og modvirke tredjelandes tvangsforanstaltninger; performance-ramme 2021-2027, fuldførelse af bankunionen og en punktafgiftspakke.
4. "Et stærkere Europa i verden" omhandlende styrkelse af EU's bidrag til regelbaseret multilateralisme, en arktisk dimension, sydlige naboskab; afvæbning, demobilisering og reintegration af tidligere kombattanter; forskning, innovation, uddannelse og ungdom; EU's humanitære bistand samt konsulær beskyttelse.
5. "Fremme af vores europæiske levevis" omhandlende europæisk biomedicinsk forskning og udvikling; et europæisk sundhedsdataområde; opfølgende initiativer under den nye pagt om migration og asyl; Schengen-pakken; opfølgning på EU's sikkerhedsstrategi; opfølgning på det europæiske uddannelsesområde og den opdaterede dagsorden for færdigheder samt en EU-strategi til bekæmpelse af antisemitisme.
6. "Nyt skub i det europæiske demokrati" omhandlende børns rettigheder; forebyggelse og bekæmpelse af specifikke former for kønsbaseret vold; bekæmpelse af hadkriminalitet og hadefulde tale; pakke om digitalt retsligt samarbejde; en gennemsigtigheds- og demokratipakke; en langsigtet vision for landdistrikter samt en EU-handicapstrategi.

Som en del af arbejdsprogrammet har Kommissionen desuden fremlagt en liste med i alt 14 verserende forslag, som man lægger op til at trække tilbage. Endelig foreslår Kommissionen, at 41 retsakter gennemgår den såkaldte REFIT-øvelse (forenkling).

Det følger af den interinstitutionelle aftale om bedre lovgivning mellem Rådet, Kommissionen og Europa-Parlamentet fra 2016, at de tre institutioner sammen skal styrke EU's årlige og flerårige programmering med afsæt i Kommissionens årlige arbejdsprogram. Formålet er på årlig basis at identificere de sager, som bør have særligt prioritet i lovgivningsarbejdet på tværs af institutionerne, for derved også i praksis at sikre reel samordning af tilrettelæggelsen af lovgivningsarbejdet i hhv. Europa-Parlamentet og Rådet. For så vidt angår den flerårige programmering er formålet at sikre en bedre planlægning af lovgivningsarbejdet på længere sigt. Med afsæt i Kommissionens arbejdsprogram vil de tre institutioner indlede dialog om en kommende fælles erklæring om den lovgivningsmæssige programmering for 2021.

3. Formål og indhold

På den uformelle videokonference ventes en præsentation af Kommissionens arbejdsprogram for 2021 efterfulgt af en kort udveksling af synspunkter.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Præsentationen af Kommissionens arbejdsprogram for 2021 vil ikke i sig selv at have konsekvenser for EU's budget, samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet. Der vil blive taget stilling til eventuelle konsekvenser i forbindelse med behandlingen af de enkelte forslag fra Kommissionens arbejdsprogram, når de fremlægges.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det er forventningen, at der vil være bred opbakning til Kommissionens arbejdsprogram med forskellige betoning og prioriteringer medlemslandene imellem.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter, at Kommissionens arbejdsprogram følger op på Kommissionens tidligere udstukne overordnede ambitioner, der afspejler prioriteterne i Det Europæiske Råds strategiske dagsorden for 2019 – 2024. Regeringen finder det endvidere vigtigt at sikre et godt samarbejde mellem institutionerne om det løbende lovgivningsarbejde.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

7. Det Europæiske Semester 2021 - Roadmap

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

Det europæiske semester er på dagsordenen for den uformelle videokonference for EU's europaministre den 10. november 2020 med henblik på præsentation af arbejdsplanen for behandlingen af det europæiske semester 2021 ved det indkommende portugisiske formandskab. På grund af sammenhængen mellem arbejdet med genopretningsfaciliteten og det europæiske semester vil semesteret i 2021 undergå midlertidige tilpasninger i forhold til den vanlige proces.

2. Baggrund

Det europæiske semester har til formål at styrke koordinationen af den økonomiske politik gennem integrerede drøftelser af landenes økonomiske politik og vedtagelse af anbefalinger forud for vedtagelsen af national politik. Semesteret udgør den overordnede ramme for den praktiske gennemførelse af processerne i EU's samarbejde om reformer og strukturpolitik, der håndteres af Rådet (økonomi og finans).

Procedurene under semesteret vil i 2021 midlertidigt blive tilpasset genopretningsfaciliteten.

Den 17. september 2020 offentliggjordes Kommissionens årlige strategi for bæredygtig vækst ("Annual Sustainable Growth Strategy", ASGS), der indleder det europæiske semester for 2021. ASGS skitserer de overordnede økonomisk-politiske udfordringer og prioriteter for EU-landene. ASGS var før 2020 kendt under navnet den årlige vækstundersøgelse. Navneændringen i 2020 afspejler, at det europæiske semester i højere grad end tidligere vil reflektere klimaudfordringer og tage højde for prioriteterne i den europæiske grønne pagt ("European Green Deal").

ASGS vil senere på året, som vanligt, blive suppleret med Kommissionens varslingsrapport under proceduren for makroøkonomiske ubalancer samt Kommissionens udkast til Rådets økonomisk-politiske anbefalinger til euroområdet som helhed for 2021 (forventes i november 2020). Varslingsrapporten udpeger EU-lande, der har eller er i risiko for at udvikle makroøkonomiske ubalancer. Anbefalingerne til euroområdet som helhed har til formål at styrke koordinationen af den økonomiske politik i eurolandene. Eurolandene skal således tage højde for euroområdeanbefalingerne i deres nationale reformprogrammer og stabilitetsprogrammer, som fremlægges senest i april 2021 sammen med genopretningsplanerne.

Der er en væsentlig kobling mellem arbejdet med genopretningsfaciliteten og det europæiske semester, idet fx EU-landenes genopretningsplaner skal afspejle de landespecifikke anbefalinger i semesteret, særligt anbefalingerne fra 2019 og 2020. For at arbejdet i det europæiske semester i 2021 kan koordineres med arbejdet med genopretningsfaciliteten, vil semesteret undergå en række midlertidige tilpasninger. I ASGS er følgende tilpasninger af det europæiske semester for 2021 nævnt:

- Genopretningsplanerne under genopretningsfaciliteten vil i 2021 være EU-landenes primære planer til EU om deres økonomisk-politiske tiltag. EU-landene opfordres til at indsende deres respektive nationale reformprogrammer og genopretningsplaner i ét samlet dokument. EU-landene skal indlevere deres genopretningsplaner senest med udgangen af april 2021.
- Kommissionens vurderinger af genopretningsplanerne erstatter i 2021 Kommissionens *landerapporter*, og vil dække landerapporternes normale vurderinger af hvert lands opfølgning på sidste års landespecifikke anbefalinger. Kommissionen vil fortsat offentliggøre dybdegående analyser for lande med risici for makroøkonomiske ubalancer. De dybdegående analyser offentliggøres sammen med Kommissionens vurderinger af landenes konvergens- og stabilitetsprogrammer.
- Kommissionen fremlægger ikke udkast til landespecifikke anbefalinger i 2021 for de lande, som vælger at indsende genopretningsplaner, men vil fremlægge anbefalinger vedrørende landenes finanspolitik i 2021. Kommissionen vil fortsat overvåge reformgennemførelsen med udgangspunkt i de landespecifikke anbefalinger fra de forgående år.

Forløbet for det europæiske semester i 2021 ventes at se således ud:

- September 2020: Det europæiske semester indledes med offentliggørelse af ASGS.
- November 2020: Kommissionen offentliggør varslingsrapporten vedr. markoøkonomiske ubalancer og anbefalinger til euro-området som helhed for 2021.
- Senest med udgangen af april 2021: EU-landene indleverer formelle genopretningsplaner under genopretningsfaciliteten. Planerne vil være EU-landenes primære planer til EU om deres økonomisk-politiske tiltag.
- Kommissionen offentliggør løbende og senest to måneder efter indlevering af genopretningsplan forslag til afgørelse og vurderinger af EU-landenes genopretningsplaner.
- Senest med udgangen af april: EU-landene offentliggør konvergens- og stabilitetsprogrammer.
- Maj-juni (forventet): Kommissionen offentliggør vurderinger af landenes konvergens- og stabilitetsprogrammer og dybdegående analyser for lande med risici for makroøkonomiske ubalancer (identificeret i varslingsrapporten for 2021).
- Maj-juni (forventet): Kommissionen fremlægger udkast til anbefalinger vedr. landenes finanspolitik.
- Juni (forventet): EU-landene vedtager anbefalinger vedr. landenes finanspolitik.

I løbet af 2. halvår 2020 færdiggør medlemslandene deres nationale finanslove i overensstemmelse med de nationale procedurer.

3. Formål og indhold

På den uformelle videokonference forventes det indkommende portugisiske formandskab at præsentere arbejdsplanen for det europæiske semester i 2021, der afspejler de midlertidige tilpasninger, som semesteret vil undergå.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv direkte statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Det Europæiske Semester og landenes genopretningsplaner samt efterfølgende implementering af national økonomisk politik i lyset af konvergens- og stabilitetsprogrammer samt nationale reformprogrammer vil kunne bidrage til at understøtte vækst og beskæftigelse i EU samt fremme den grønne omstilling og digitaliseringen.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Andre landes holdning kendes ikke på nuværende tidspunkt, men der ventes generelt opbakning til gennemførelsen af det europæiske semester 2021. Landene forventes at tage præsentationerne til efterretning.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen vil tage det indkommende formandskabs præsentation af arbejdsplanen for behandlingen af det europæiske semester 2021 til efterretning.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.